

Синтаксис за дефиниране на функции

Трифон Трифонов

Функционално програмиране, 2017/18 г.

7 декември 2017 г.

Разглеждане на случаи

Можем да дефинираме функции с разглеждане на случаи по параметрите.

Условието на всеки случай се нарича пазач.

- $\langle \text{име} \rangle \{ \langle \text{параметър} \rangle \}$
 $\{ \mid \langle \text{пазач} \rangle = \langle \text{израз} \rangle \}^+$

$$n! = \begin{cases} 1, & n=0 \\ n(n-1)!, & n>0 \end{cases}$$

Разглеждане на случаи

Можем да дефинираме функции с разглеждане на случаи по параметрите.

Условието на всеки случай се нарича **пазач**.

- $\langle \text{име} \rangle \{ \langle \text{параметър} \rangle \}$
 $\{ \mid \langle \text{пазач} \rangle = \langle \text{израз} \rangle \}^+$
- $\langle \text{име} \rangle \langle \text{параметър}_1 \rangle \langle \text{параметър}_2 \rangle \dots \langle \text{параметър}_k \rangle$
 $\mid \langle \text{пазач}_1 \rangle = \langle \text{израз}_1 \rangle$
...
 $\mid \langle \text{пазач}_n \rangle = \langle \text{израз}_n \rangle$

Разглеждане на случаи

Можем да дефинираме функции с разглеждане на случаи по параметрите.

Условието на всеки случай се нарича **пазач**.

- $\langle \text{име} \rangle \{ \langle \text{параметър} \rangle \}$
 $\{ \mid \langle \text{пазач} \rangle = \langle \text{израз} \rangle \}^+$
- $\langle \text{име} \rangle \langle \text{параметър}_1 \rangle \langle \text{параметър}_2 \rangle \dots \langle \text{параметър}_k \rangle$
 $\mid \langle \text{пазач}_1 \rangle = \langle \text{израз}_1 \rangle$
...
 $\mid \langle \text{пазач}_n \rangle = \langle \text{израз}_n \rangle$
- ако $\langle \text{пазач}_1 \rangle$ е **True** връща $\langle \text{израз}_1 \rangle$, а ако е **False**:
- ...
- ако $\langle \text{пазач}_n \rangle$ е **True** връща $\langle \text{израз}_n \rangle$, а ако е **False**:
- **грешка!**

Разглеждане на случаи

Можем да дефинираме функции с разглеждане на случаи по параметрите.

Условието на всеки случай се нарича **пазач**.

- $\langle \text{име} \rangle \{ \langle \text{параметър} \rangle \}$
 $\{ \mid \langle \text{пазач} \rangle = \langle \text{израз} \rangle \}^+$
- $\langle \text{име} \rangle \langle \text{параметър}_1 \rangle \langle \text{параметър}_2 \rangle \dots \langle \text{параметър}_k \rangle$
 $\mid \langle \text{пазач}_1 \rangle = \langle \text{израз}_1 \rangle$
 $\dots$
 $\mid \langle \text{пазач}_n \rangle = \langle \text{израз}_n \rangle$
- ако $\langle \text{пазач}_1 \rangle$ е **True** връща $\langle \text{израз}_1 \rangle$, а ако е **False**:
- ...
- ако $\langle \text{пазач}_n \rangle$ е **True** връща $\langle \text{израз}_n \rangle$, а ако е **False**:
- **грешка!**
- За удобство **Prelude** дефинира **otherwise = True**

Разглеждане на случаи — примери

```
fact n
| n == 0  = 1
| n > 0   = n * fact (n - 1)
```

Разглеждане на случаи — примери

```
fact n
| n == 0  = 1
| n > 0   = n * fact (n - 1)
```

- $\text{fact } (-5) \longrightarrow ?$

Разглеждане на случаи — примери

```
fact n
| n == 0  = 1
| n > 0   = n * fact (n - 1)
```

- `fact (-5)` → Грешка!

Разглеждане на случаи — примери

```
fact n
| n == 0  = 1
| n > 0   = n * fact (n - 1)
```

- fact (-5) → Грешка!
- добра практика е да имаме изчерпателни случаи

Разглеждане на случаи — примери

```
fact n
| n == 0  = 1
| n > 0   = n * fact (n - 1)
```

- `fact (-5)` → Грешка!
- добра практика е да имаме изчерпателни случаи
- можем да използваме стандартната функция `error`

Разглеждане на случаи — примери

```
fact n
| n == 0  = 1
| n > 0   = n * fact (n - 1)
| n < 0   = error "подадено отрицателно число"
```

- `fact (-5)` → Грешка!
- добра практика е да имаме изчерпателни случаи
- можем да използваме стандартната функция `error`

Разглеждане на случаи — примери

```
fact n
| n == 0  = 1
| n > 0   = n * fact (n - 1)
| n < 0   = error "подадено отрицателно число"
```

- `fact (-5)` → Грешка!
- добра практика е да имаме изчерпателни случаи
- можем да използваме стандартната функция `error`

`grade x`

```
| x >= 5.5      = "Отличен"
| x >= 4.5      = "Много добър"
| x >= 3.5      = "Добър"
| x >= 3         = "Среден"
| otherwise       = "Слаб"
```

Локални дефиниции с let

- **let** { <дефиниция> }⁺
in <тяло>

Локални дефиниции с let

- **let** { <дефиниция> }⁺
in <тяло>
- **let** <дефиниция₁>
<дефиниция₂>
...
<дефиниция_n>
in <тяло>

Локални дефиниции с let

- **let** { <дефиниция> }⁺
in <тяло>
- **let** <дефиниция₁>
<дефиниция₂>
...
<дефиниция_n>
in <тяло>
- <дефиниция;> се въвеждат едновременно
- областта на действие на дефинициите е само в рамките на **let** конструкцията
- може да са взаимно рекурсивни

Примери за let

- `let x = 5 in x + 3 → 8`

Примери за let

- `let x = 5 in x + 3` → 8
- `let f x = y + x` → ?
y = 7
`in f 2 * y`

Примери за let

- `let x = 5 in x + 3 → 8`
- `let f x = y + x → 63`
`y = 7`
`in f 2 * y`

Примери за let

- `let x = 5 in x + 3` → 8
- `let f x = y + x` → 63
    `y = 7`
    `in f 2 * y`
- `fact2 n = let fact n = if n == 0 then 1
                             else n * fact (n-1)
                             in (fact n)^2`

Примери за let

- `let x = 5 in x + 3` → 8
- `let f x = y + x` → 63
    `y = 7`
    `in f 2 * y`
- `fact2 n = let fact n = if n == 0 then 1
                              else n * fact (n-1)
                              in (fact n)^2`
- В интерактивен режим (GHCi) `let` може да се използва без `in` за въвеждане на нови дефиниции

Локални дефиниции с where

- <дефиниция-на-функция>
`where { <дефиниция> }+`

Локални дефиниции с where

- <дефиниция-на-функция>
where { <дефиниция> }⁺
- <дефиниция-на-функция>
where <дефиниция₁>
<дефиниция₂>
...
<дефиниция_n>

Локални дефиниции с where

- <дефиниция-на-функция>
where { <дефиниция> }⁺
- <дефиниция-на-функция>
    where <дефиниция₁>
        <дефиниция₂>
        ...
        <дефиниция_n>
- <дефиниция;> се въвеждат едновременно
- областта на действие на дефинициите е само в рамките на дефиницията на <функция>
- може да са взаимно рекурсивни

Примери за where

```
sumLastDigits n = lastDigit n + lastDigit (stripDigit n)
  where lastDigit  = ('mod' 10)
        stripDigit = ('div' 10)
```

Примери за where

```
sumLastDigits n = lastDigit n + lastDigit (stripDigit n)
  where lastDigit  = ('mod' 10)
        stripDigit = ('div' 10)
```

```
quadratic a b c
| a == 0      = "линейно уравнение"
| d > 0       = "две реални решения"
| d == 0       = "едно реално решение"
| otherwise    = "няма реални решения"
where d = b^2 - 4*a*c
```

Пример за комбиниране на let и where

```
area x1 y1 x2 y2 x3 y3 =  
  let a = dist x1 y1 x2 y2  
      b = dist x2 y2 x3 y3  
      c = dist x3 y3 x1 y1  
      p = (a + b + c) / 2  
  in sqrt (p * (p - a) * (p - b) * (p - c))  
  where [dist u1 v1 u2 v2 = sqrt (du^2 + dv^2)  
        where du = u2 - u1  
              dv = v2 - v1]
```

Сравнение на let и where

- **let** е израз, който може да участва във всеки израз

Сравнение на let и where

- **let** е израз, който може да участва във всеки израз
- **where** може да се използва само в рамките на дефиниция

Сравнение на let и where

- **let** е израз, който може да участва във всеки израз
- **where** може да се използва само в рамките на дефиниция
- **where** дефинициите са видими при всички случаи с пазачи

Сравнение на let и where

- **let** е израз, който може да участва във всеки израз
- **where** може да се използва само в рамките на дефиниция
- **where** дефинициите са видими при всички случаи с пазачи
- **let** са удобни когато има само едно <тяло>

Сравнение на let и where

- `let` е израз, който може да участва във всеки израз
- `where` може да се използва само в рамките на дефиниция
- `where` дефинициите са видими при всички случаи с пазачи
- `let` са удобни когато има само едно <тяло>
- стилистична разлика:

Сравнение на let и where

- `let` е израз, който може да участва във всеки израз
- `where` може да се използва само в рамките на дефиниция
- `where` дефинициите са видими при всички случаи с пазачи
- `let` са удобни когато има само едно <тяло>
- стилистична разлика:
  - с `let` помощните дефиниции се дават първи

Сравнение на let и where

- `let` е израз, който може да участва във всеки израз
- `where` може да се използва само в рамките на дефиниция
- `where` дефинициите са видими при всички случаи с пазачи
- `let` са удобни когато има само едно <тяло>
- стилистична разлика:
  - с `let` помощните дефиниции се дават първи
  - с `where` акцентът пада върху основната дефиниция

Подравняване на дефинициите

```
let h = f + g
    b x = 2
in  b h
```

Подравняване на дефинициите

```
let h = f + g  
    b x = 2  
in b h
```

а защо не:

```
let h = f + g b  
    x = 2  
in b h
```

Подравняване на дефинициите

```
let h = f + g  
    b x = 2  
in b h
```

а защо не:

```
let h = f + g b  
    x = 2  
in b h
```

- Подравняването в Haskell има значение!

Подравняване на дефинициите

```
let h = f + g  
    b x = 2  
in b h
```

а защо не:

```
let h = f + g b  
    x = 2  
in b h
```

- Подравняването в Haskell има значение!
- Обхватът на блок от дефиниции се определя от това как са подравнени.

Подравняване на дефинициите

```
let h = f + g  
    b x = 2  
in b h
```

а защо не:

```
let h = f + g b  
    x = 2  
in b h
```

- Подравняването в Haskell има значение!
- Обхватът на блок от дефиниции се определя от това как са подравнени.
- Дефинициите **вдясно и надолу** от първата са в същия блок

Подравняване на дефинициите

```
let h = f + g
  b x = 2
in b h
```

а защо не:

```
let h = f + g b
      x = 2
in b h
```

- Подравняването в Haskell има значение!
- Обхватът на блок от дефиниции се определя от това как са подравнени.
- Дефинициите **вдясно и надолу** от първата са в същия блок
- Дефинициите **вляво** са във външния блок

Двумерен синтаксис — пример

```
area x1 y1 x2 y2 x3 y3 =
```

```
let      a = dist x1 y1 x2 y2
        b = dist x2 y2 x3 y3
        c = dist x3 y3 x1 y1
        p = (a + b + c) / 2
```

```
in sqrt (p * (p - a) * (p - b) * (p - c))
```

```
where dist u1 v1 u2 v2 = sqrt (du^2 + dv^2)
```

```
where du = u2 - u1
      dv = v2 - v1
```

Алтернативен синтаксис за блокове

- Всъщност подравняването е синтактична захар за блок в Haskell

Алтернативен синтаксис за блокове

- Всъщност подравняването е синтактична захар за блок в Haskell
- { { <дефиниция> ; } }

Алтернативен синтаксис за блокове

- Всъщност подравняването е синтактична захар за блок в Haskell
- { { <дефиниция> ; } }
- { <дефиниция₁> ; ... <дефиниция_n> [;] }

Алтернативен синтаксис за блокове

- Всъщност подравняването е синтактична захар за блок в Haskell
- $\{ \{ <\text{дефиниция} > ; \} \}$
- $\{ <\text{дефиниция}_1 > ; \dots <\text{дефиниция}_n > [;] \}$
- Интуитивни правила:

Алтернативен синтаксис за блокове

- Всъщност подравняването е синтактична захар за блок в Haskell
- { { <дефиниция> ; } }
- { <дефиниция₁> ; ... <дефиниция_n> [;] }
- Интуитивни правила:
  - при първия символ на дефиниция — запомни позицията и сложи {

Алтернативен синтаксис за блокове

- Всъщност подравняването е синтактична захар за блок в Haskell
- { { <дефиниция> ; } }
- { <дефиниция₁> ; ... <дефиниция_n> [;] }
- Интуитивни правила:
  - при първия символ на дефиниция — запомни позицията и сложи {
  - начало на дефиниция по-надясно или по-надолу — сложи ;

Алтернативен синтаксис за блокове

- Всъщност подравняването е синтактична захар за блок в Haskell
- { { <дефиниция> ; } }
- { <дефиниция₁> ; ... <дефиниция_n> [;] }
- Интуитивни правила:
  - при първия символ на дефиниция — запомни позицията и сложи {
  - начало на дефиниция по-надясно или по-надолу — сложи ;
  - начало на дефиниция по-наляво — сложи }

Алтернативен синтаксис за блокове

- Всъщност подравняването е синтактична захар за блок в Haskell
- { { <дефиниция> ; } }
- { <дефиниция₁> ; ... <дефиниция_n> [;] }
- Интуитивни правила:
  - при първия символ на дефиниция — запомни позицията и сложи {
  - начало на дефиниция по-надясно или по-надолу — сложи ;
  - начало на дефиниция по-наляво — сложи }
- Пазачите не използват синтаксис за блокове, можем безопасно да ги пишем и на един ред:

Алтернативен синтаксис за блокове

- Всъщност подравняването е синтактична захар за блок в Haskell
- $\{ \{ <\text{дефиниция} > ; \} \}$
- $\{ <\text{дефиниция}_1 > ; \dots <\text{дефиниция}_n > [;] \}$
- Интуитивни правила:
  - при първия символ на дефиниция — запомни позицията и сложи $\{$
  - начало на дефиниция по-надясно или по-надолу — сложи $;$;
  - начало на дефиниция по-наляво — сложи $\}$
- Пазачите не използват синтаксис за блокове, можем безопасно да ги пишем и на един ред:
- `fact n | n == 0 = 1 | otherwise = n * fact (n-1)`

Поредица от равенства

Можем да дефинираме функция с поредица от равенства:

```
fact 0 = 1
```

```
fact n = n * fact (n-1)
```

Поредица от равенства

Можем да дефинираме функция с поредица от равенства:

```
fact 0 = 1  
fact n = n * fact (n-1)
```

Можем да имаме произволен брой равенства...

```
fib 0 = 0  
fib 1 = 1  
fib n = fib (n-1) + fib (n-2)
```

Поредица от равенства

Можем да дефинираме функция с поредица от равенства:

```
fact 0 = 1
fact n = n * fact (n-1)
```

Можем да имаме произволен брой равенства...

```
fib 0 = 0
fib 1 = 1
fib n = fib (n-1) + fib (n-2)
```

... или варианти за различните параметри

```
gcd 0 0 = error "няма най-голям общ делител"
gcd x 0 = x
gcd 0 y = y
gcd x y
| x > y      = gcd (x-y) y
| otherwise   = gcd x (y-x)
```

Образци

- Как се разбира кое равенство да се използва?

Образци

- Как се разбира кое равенство да се използва?
- Видът на формалните параметри наричаме **образец**

Образци

- Как се разбира кое равенство да се използва?
- Видът на формалните параметри наричаме **образец**
- Търси се на кой образец пасва фактическия параметър

Образци

- Как се разбира кое равенство да се използва?
- Видът на формалните параметри наричаме **образец**
- Търси се на кой образец пасва фактическия параметър
- Избира се първият образец **отгоре надолу**

Образци

- Как се разбира кое равенство да се използва?
- Видът на формалните параметри наричаме **образец**
- Търси се на кой образец пасва фактическия параметър
- Избира се първият образец **отгоре надолу**
- Видове образци:

Образци

- Как се разбира кое равенство да се използва?
- Видът на формалните параметри наричаме **образец**
- Търси се на кой образец пасва фактическия параметър
- Избира се първият образец **отгоре надолу**
- Видове образци:
  - **литерали** — пасват при точно съвпадение

Образци

- Как се разбира кое равенство да се използва?
- Видът на формалните параметри наричаме **образец**
- Търси се на кой образец пасва фактическия параметър
- Избира се първият образец **отгоре надолу**
- Видове образци:
  - **литерали** — пасват при точно съвпадение
  - **променливи** — пасват винаги

Образци

- Как се разбира кое равенство да се използва?
- Видът на формалните параметри наричаме **образец**
- Търси се на кой образец пасва фактическия параметър
- Избира се първият образец **отгоре надолу**
- Видове образци:
  - **литерали** — пасват при точно съвпадение
  - **променливи** — пасват винаги
  - **анонимен образец _** — пасва винаги без да свързва фактическата стойност с име

Образци

- Как се разбира кое равенство да се използва?
- Видът на формалните параметри наричаме **образец**
- Търси се на кой образец пасва фактическия параметър
- Избира се първият образец **отгоре надолу**
- Видове образци:
  - **литерали** — пасват при точно съвпадение
  - **променливи** — пасват винаги
  - **анонимен образец _** — пасва винаги без да свързва фактическата стойност с име
- Пример:

```
False && _ = False  
-      && b = b
```

Образци

- Как се разбира кое равенство да се използва?
- Видът на формалните параметри наричаме **образец**
- Търси се на кой образец пасва фактическия параметър
- Избира се първият образец **отгоре надолу**
- Видове образци:
  - **литерали** — пасват при точно съвпадение
  - **променливи** — пасват винаги
  - **анонимен образец _** — пасва винаги без да свързва фактическата стойност с име
- Пример:

(`&&`) `False _ = False`

(`&&`) `_ b = b`

Повторение на променливи

- Можем ли да напишем

`gcd 0 0 = error "няма най-голям общ делител"`

`gcd x 0 = x`

`gcd 0 y = y`

`gcd x x = x`

`gcd x y`

| $x > y$ = `gcd (x-y) y`

| `otherwise` = `gcd x (y-x)`

Повторение на променливи

- Можем ли да напишем

`gcd 0 0 = error "няма най-голям общ делител"`

`gcd x 0 = x`

`gcd 0 y = y`

`gcd x x = x`

`gcd x y`

`| x > y = gcd (x-y) y`

`| otherwise = gcd x (y-x)`

- Не!

Повторение на променливи

- Можем ли да напишем

`gcd 0 0 = error "няма най-голям общ делител"`

`gcd x 0 = x`

`gcd 0 y = y`

`gcd x x = x`

`gcd x y`

| $x > y$ = `gcd (x-y) y`

| `otherwise` = `gcd x (y-x)`

- Не!

- Всички променливи в образците трябва да са уникални

Повторение на променливи

- Можем ли да напишем

`gcd 0 0 = error "няма най-голям общ делител"`

`gcd x 0 = x`

`gcd 0 y = y`

`gcd x x = x`

`gcd x y`

| `x > y = gcd (x-y) y`

| `otherwise = gcd x (y-x)`

- Не!

- Всички променливи в образците трябва да са уникални
- Няма унификация, както в Пролог

Повторение на променливи

- Можем ли да напишем

`gcd 0 0 = error "няма най-голям общ делител"`

`gcd x 0 = x`

`gcd 0 y = y`

`gcd x x = x`

`gcd x y`

| $x > y = \text{gcd}(x-y) y$

| `otherwise = gcd x (y-x)`

- Не!

- Всички променливи в образците трябва да са уникални

- Няма унификация, както в Пролог

- Има езици за функционално и логическо програмиране, в които това е позволено (напр. Curry)